

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: . . . I kor. Egy óra . . . I kor. 50 Hfl.
Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

A klerikalizmus győzött.

Debreczen, január 28.

Igen: a klerikalizmus győzött a harmadik kerületben ma lezajlott képviselőválasztás alkalmával. Mondhatnánk egyebet is: hogy mástényezők is diadalt arattak az ellenzék lobogója fölött. Azt is mondhatnók, hogy a féktelen terror, a páratlanul erős hivatali presszió és tengernyi pénz gyűrtek le a liberalizmus lobogóját, melyre a haza egyik legkitűnőbb fiának neve volt felírva. De a hivatali presszió, a féktelen terror, a tengernyi pénz, — mind csak eszközül szolgáltak arra, hogy kieroszakolják a győzelmet a klerikalizmus számára. Ezért mondjuk, hogy egyesegyedül a klerikalizmus győzedelmeskedett a mai képviselőválasztás alkalmából.

Vessünk egy kis visszapillantást a lefolyt választási kampányra. A koalíció jelöltjének táborá legfőbb ha programbeszédés gyülekezeten vagy előkelőbb ivászatokon emelt néhány szót politikai elvekről, legfőbb az ilyen alkalmakkor kísérelte meg mentegetni nagy bűneit, soha meg nem hocsájt-ható árusításait. De künn az utcákon és benn a polgárok lakásaiban fölizgattak

a lelkeket, hozzáférköztek az alacsonyabb értelmiséggel bíró választók legérzékenyebb indulataihoz és hazug mesék, gonosz rágalmak terjesztésével elvetették a lakosság kebelében a felekezeti gyűlölség csóvját. Az ellenzék jelöltje Degenfeld gróf volt, a tiszántuli református egyházkerület főgondnoka. A hármas kerület polgárságának körülbelül egyharmada római katolikus vallású. Kihíresztelték tehát az ellenzék jelöltjét a katolikusok ellenségének és a képtelennél képtelenebb, vakmerőnél vakmerőbb rágalmakat koholták ellene. Degenfeld József gróf az ő áldásdus pályáján mindenkor a vallásfelekezetek teljes egyenjogusításáért és viszonyosságáért küzdött, ami a felekezetközi béke legerősebb alapja és biztosítéka. Nekik, akik háborúságot akarnak a felekezetek között, a kik a klerikalizmus jármába akarják hajtani az egész Magyarországot, persze hogy nem kellett ez a liberális program, persze hogy szüköltek még a gondolatától is annak, hogy Degenfeld József grófnak, a magyar liberalizmus eme hajlíthatatlan és törhetetlen vezérének a parlamentbe való bejutása hands off!-ot kiált az ő vészthozó garázdalkodásaiknak És izgattak lelketlenül és iz-

gatásaik termékeny talajra találtak az értelmiség híján levő emberekben, akik elhitték az izgatónak, hogy az ellenzék jelöltje minden reggel és minden délben és minden este egy-egy katolikust fal föl.

Ez a lelketlen izgatás okozta a mai eredményt. A választópolgárságnak abban a rétegében pedig, amely nem látta át, hogy micsoda veszedelem fölidézésén munkálkodnak a fekete lovagok, a tengernyi pénz dolgozott, a hivatali presszió, a féktelen terror és — mint az eredmény mutatja — hatásosan dolgozott. Ez a három tényező — amely legkiáltóbb bizonyítéka a szavazatjog titkos módon való gyakorlása szükségének — természetesen elősegítette a klerikalizmus győzelmét. A választók egyrésze talán nem tudta, hogy a feketék eszközül használják fel őket, de annál jobban tudták ezt a lélekvásárlók, akik most a markukba nevetnek és elégtlenül fölkurjantanak: no, ezt megcsináltuk! Nem hiába mozgó itottuk a fel országot Degenfeld ellen, nem hiába hoztunk le a választási kampány alatt nyolcvan koalíciós honatyát, a képviselőház legfeketébb ötödét, megnyerjük a csatát, megmérgeztük a lelkeket, most már hangozzék

Szerelem.

Írta: **Orbók Attila.**

Bekő Gedeon, a kisvárosi gimnázium egyik segédtanára lihegve rontott be Hunn Etele volt iskolatársához, elismért poétához, aki a tél egy kis részét itt töltötte özvegy édesanyjánál.

— Kedves, jó Etele, — mondta a nyakába borulva, — az Isten hozott! Micsoda öröm, hogy újra láthatlak! Isten hozott!

Hunn savanykásan, erőlteiten mosolygott. Nem nagyon szerette ezt az embert, akit már gyerekkorából önzőnek és haszonszónak ismert. A krajaérokat mindig szerette összekuporgatni „hasznos” dolgokra és soha ok nélkül nem költekezett, — legfőbb egy egy szép ruhára. Az apja jómódu paraszt volt, s a fiu már csak azért is szeretett parádésan öltözni, hogy a szülei lásák, — hogy urral van dolgok. A költő tisztában volt, hogy ezuttal is lesz valami háttere a tanár ur nagy örömének

— Igazán sajnálom, hogy a mult télen nem találkozhattam veled Etele, — de nagyon el voltam foglalva. Sok privát órát adtam. De azért gyakran gondoltam rád. Soh'se felejttem el, milyen nagy kópé voltál a kol-

légiumban! Emlékszel a matematika érettségire. En adtam a puskát neked az írásbelin.

Hunn egyáltalában nem emlékezett rá, de azért ráhagyta:

— Hogyne! Nagyon halás vagyok érte.
— Nagyszerű volt. Majdnem megcsipett a mázsás Krupka. Most kollégák vagyunk. Belőled híres ember lett azóta. Ki hitte volna? Olvastam a verses drámádat. Igazán nagyon szép, — bájos.

A költő kellemetlenül fogadta az elismerést és igyekezett másra terelni a beszélgetést:

— Hát veled mi van? Nem nősülsz meg?

— Nagyon szerelmes vagyok.
— Ugyan kibe.
— Az Annus, a közjegyző lányába.
Azért is jöttem hozzád. Te jól ismered őket.

— Nagyon kedves, szép házas lány, — udvariaskodott Hunn. — Hát aztán már mennyire vagytok?

— Hogy mennyire vagyunk? — kérdezte saját magától jámbor ábrázattal a tanár. — Hiszen még nem is ismerem, csak látásból.

— Aztán mióta?
— Kilenc egész hónapja szeretem.
— Te szerencsétlen, — nevetett Etele, — hát, miért nem mutatkozol be neki?
— Egészen el is felejtettem. Aztán nem isz mertem közeledni. Odajár a gdag patikus, a szolgabíró meg sokan.
Tégedet vártalak.

— Kérlek aláson. Most ugyanis bál lesz a jövő héten, hát bemutatlak. Egészen őszszeillő párok lesztek.

— Gondolod? De én nem tudok táncolni.

— Az nem baj. Azért bemutathatlak.
— Igazán halás leszek, rebegte Gedeon.

— Bál után el mész rekoneszánzsra, s ha szivesen fogadnak, többször meglátogathatod őket. Küldsz virágot a lánynak. Egy hónap mulva rendbe lesztek. Annusnak is itt az ideje, hogy férjhez menjen. Az apja gazdag ember, jól el fog látni titeket.

— Épp azért félttem közeledni hozzájuk. Tudod, egy ilyen szegény tanár . . . segédtanár . . .

*

BÄCHER, MELICHÄR, JOHNSTON

eke, vetőgép- és aratógépgyárak kizárólagos főraktára:

Ráhmer Sándornál Debreczen, Piacz-utca 26. (Nagytrafik udvar.)

A világhírű páros soru eredeti Melichär „UNICUM DRILL” gépek. A legjobb könnyű kettős ekék (meljeket próbára adunk bárkinek) szecs kavágók, répvágók, morzsolók s minden egyéb gazdasági eszközök, — Ingyen aratógépkezelő tanfolyam. —

1909/1
A-2 old.
Viepesulobol

a káröröm kacaja, szójon a dáridó! De korán nevetnek, korán örülnek, korán dáridóznak, nagyon korán! Aki eddig nem tudta, most már felnyílhatott a szeme és láthatja, hogy micsoda vesztesége az a magyar közéletnek, hogy a nagy liberális vezére nem jutott ezuttal képviselői mandátumhoz. És bizunk benne, hogy a ma beadott altatószereknek csak igen rövid ideig leszen hatása. Mi bizunk benne, hogy a debreceni polgárság hamarosan fölébred és meg fogja szegyelni a mai napot, amely a legnagyobb kálvinista várost a klerikalizmus kezére adta. Itt Debrecenben nem fogja sokáig élvezni diadalát a felekezeti izgatás. Debrecen népe talpra fog állani és lerázza testéről a klerikalizmus élősdiességét, mert csak úgy virulhat föl a város, úgy örvendhetnek a polgárok jólétnek, ha a béke, a nyugalom alapját nem örlik meg a felekezeti egyetértés rágcsálói.

Erre kell ügyelnünk: a felekezeti béke föntartására. Mert egymagában az a körülmény, hogy a koalíciós jelölt többséget kapott, még nem volna olyan szörnyű veszedelem. Utóvégre Csanak János azért, hogy ma képviselő lett, nem fog tudni jobban írni, se olvasni, még kevésbé beszélni, mint ahogy eddig tudott. De baj a mai választás eredménye azért, mert ahelyett, hogy Degenfeld József gróf személyében egy hatalmas tiltakozást emelt volna a klerikalizmus ellen, még a legmagyarabb, legliberálisabb város testébe is utat nyitott ennek a veszedelemnek. Hiába is tagadnók: ez már szegény, nagy szegény. De kishitűség volna siránkozni, vagy pláne elcsüggedni e szegény miatt. Mi bizunk Debrecen polgárságában, hogy idejekorán betömi a klerikalizmus zsilipjét és kiköszörüli a csorbát, amely ma a liberális fényes kardján esett.

Csanakból képviselő lett.

A debreceni képviselőválasztás.

Az elképzelhetetlenül óriási kormánypresszió, az irtózatos klerikalizmus aknamunka győzelemre vitte ma Debrecenben a klerikalizmus zászlóját. A zászlótartó, Csanak János csak harmadik számú volt ebben a küzdelemben, mert a választási harcban Degenfeld gróf kiváló egyéniségével szemben nem Csanak János állott, hanem a legfeketébb reakció, a legsötétebb klerikalizmus. Degenfeld József gróf ellen, mint a tisztán-tuli református egyházkerület főgondnoka, a nagy kálvinista harcos ellen állított a klerikalizmus ellenjöllet s ebben a harcban nem Csanak János, hanem a klerikalizmus győzött.

A tömeg ezt nem látja. A tömeg azt nem képes felfogni. A tömeg apró átlag-intelligenciájával nem képes az egymással szemben álló személyek háttéré látni. Nem tudja meglátni, felismerni a mozgató erőket. A tömeg hallja a jelszavakat, a hazug és ámitó jelszavakat és azok után indul. De az egymással voltaképpen küzdő erőket fölértékelni, erre képtelen.

Képtelen volt a mai képviselőválasztáson. És éppen ezen dolgok, tények tudatában, nekünk, akik a szintiszta liberális zászlaja mellé szegődtünk, ebben a küzdelemben sem kacagnunk az elámitott népen, sem sirnunk a klerikalizmus győzelmé felett nem lehet. Az egymással küzdő erők nagysága csak ilyen eredményt hozhatott létre. A klerikalizmus ereje rengeteg volt, pénz, presszió, terror és más eszközeik óriási, semmi csodálni való tehát a felett, hogy a liberális elbukott a klerikalizmus-szal szemben.

Az a néhány erős gerincű, becsületos meggyőződésű, szintiszta magyar

ember, aki Kossuth Lajos ezen nagy-szerű elvéért a legönzettelebbül, minden anyagi érdek nélkül küzdelemben indult, nyílt homlokkal, tiszta lelkiismerettel állhat meg Debrecen város intelligens közönsége előtt: ők küzdöttek a világosságért, küzdöttek ezért a szerencsétlen, rabszolgasorsban levő magyar népért, Bécs járma alatt nyugó országért, de a sötétség, Bécsnek titkos keze: a klerikalizmus elnyomta őket.

A választás eredménye különben magát a kormánypártot is meglepte. A kormánypárt ugyanis nem remélt nagyobb többséget 100-130-nál és lett 600 többsége. Ez azonban érthető, ha meggondoljuk, hogy a Degenfeld-párt abszolút tiszta eszközzel vitta meg a választási harcot, míg a klerikalizmus tábor teltett a régi szabadelvű párt leghírhedtebb választásain is.

A választásról szóló tudósításunk itt következik:

Az utca.

Kora reggel már élénk volt a város. A Piac-utcát és különösen a pártirodák környékét ellepték a kíváncsiak, a kortesek serege. A választási izgalom átragadt az utcára, amelynek egész ideges, különös, nyugtalan képe lett. Kossik futkároztak utcán le, utcán fel, s a friss, kissé csipős téli levegőben lobogva repültek a kocsiakra kitűzött lobogók.

Mind a két párt erős bizalommal, feszült izmokkal készült a kampányra. A kortesek izgatottan futkosnak a szavazók után s lobogva hozzák őket a párttanyára. A Degenfeld-párt irodája a Frohner és a Debrecen szállodákban, a Csanak-párté az Angol-királynőben volt.

Közéledett a nyolc óra. A választási elnökök, tisztviselők sietnek fel a vármegyeháza nagy tanácstermébe, ahol az elnök a választást megnyitja.

Megnyitják a választást.

Délelőtt nyolc órakor megnyitja a választást Kocsár Gábor választási elnök. Helyettese Fejér Ferenc dr. Jegyző Cseh Sándor dr., helyettese Olchváry László dr. Bizalmi férfiak Degenfeld gróf részéről Peczkó Ernő dr. és Gál Ferenc, a Csanak-párt részéről Nagy Lajos és Toth Gergely.

Kocsár Gábor elnök előadja, hogy két ajánlás érkezett be, egyik Degenfeld gróf, másik Csanak János mellett. Ezután még a törvény értelmében — vár egy félórát s mivel újabb ajánlás nem érkezik be, elrendeli a szavazás megkezdését.

Ezt megelőzőleg a két párt-sorsot húzott. A sorsolás eredménye az lett, hogy a Varga-utcai részben Degenfeld párt, a Kossuth-utcai részben a Csanak-párt kezdte a szavazást.

Tíz órakor Degenfeldnek van 40 szavazata, Csanaknak 12.

Tíz óra után azonban jönnek a vasutasok, postások s más állami hivatalnokok. A Csanak szavazatainak száma erősen növekedni kezd.

Tizenegy órakor már a szavazatok állása a következő volt:

Degenfeld József 98
Csanak János 111

Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában.

Ha nem használ arát visszaadom

A bál után egy másfél hónapra Gedeon megkérte az Annus kezét. Odaadták neki szíves örömet, sőt az apóstiz ezer korona hozományt is kilátásba helyezett. A boldog vőlegény azonnal felrohant a barátjához.

— Édes Etele, drága barátom, — ordította már a lépcsőn, — nekem adták Annust. Még tizezer koronát is kapok!

— Ugy-e megjósoltam, — mondta a költő diadalmasan. — Gratulálok!

— Köszönöm, — köszönöm. Nem is sejtettem, hogy még tizezer koronát is kapok. Az sem kutya ám.

— No, no! Elég smucig volt így is az öreg. Egyetlen lánya hát adhatott volna éppen kétannyit. Különbön könnyen ment a dolog?

— Nem is hittem volna. A reggel elhatároztam, hogy megkérem Annust. Nagyon gyötört a bizonytalanság. A lány mindig egyforma kedves volt hozzám és sohasem mutatta, hogy szeret-e vagy nem. Természetesen először vele beszéltem. Ő elpirulva mondta: Beszéljen a papával. A papa úgy látszik már elő volt készülve mindenre. Szó nélkül ideadta Annust. Alig egy félórával előbb.

— Nos hát, most bevallom neked, hogy

én beszéltem az apósoddal meg Annussal. Az öreg szívesebben adta volna a leányát annak a potrohos hülye politikusnak de nem lehetett. Te nem is sejtetted, hogy mennyire szeret a menyasszonyod. Azt mondta, hogy megöli magát, ha nem lehet a tied.

— Jé, — bámult Gedeon — és sohasem mutatta. Csakugyan úgy szeret — A bolondulásig.

Gedeon felhuzta a szemöldökét és lefelé kezdett járkálni a szobában. Nagysokára levert hangon szólalt meg:

— Igazán smucig volt az öreg. Ha a lánya is szeret és olyan gazdag, hát adhatna huszezer koronát.

— Irni fogok neki. Kifejtem, hogy milyen nehéz a megélhetés. Elvégre a lánya is élvezni fogja a pénzt.

Ha olyan nagyon szeret Annuska, hát apja sem tagadhatja meg tőlem a segítséget. — Ugy-e jól teszem? — Örüljön, hogy olyan ember veszi el a lányát, akit az szeret. Az én egy tanár mégis csak nagyobb ur, mint egy patikus.

— Még ma írni fogok.

Mati d krém,

kenőcs, szappan. Matid szőpítő szerekek párja mindegyik a legvastagabb szőpít, májoltot, vimedli, vagy bármely bőrszűfítő dolgot. A Matid krém teljesen zsírtalan, puder alá nappali használatra remek ráncfűdő, 5 perc alatt fehéríti a bőrt és utólagos tisztításra alkalmas. Tartalmaz anyagot a bőrteljes tisztításra. Tartalmaz anyagot a bőrteljes tisztításra.

Innentől
zatok száma r
vazatai lassá
Déli 12
Dege
Csan
Delután
Dege
Csan
Négy ó
a szavazók
elnök kitűz
is berkeszte
vazatok szá
Deg
(Csan

A Kos
közgylési t
elnök: bere
Kiss Györg
lyettese Va
Bizalm
Kemény Vi
azonossági
párt bizalm
gyar Simon

Mikor
ban, hogy
mikor elfog
tatkozták m
geruzával j
a Csanak s
tanuk letet
a sorshuzás
Csanak párt
öltöztetett
esátott hét
Földényi I
vazott. Sok
gadják e o
ékelt szava

Majd
Csanak zá
ban szavaz
állt a Csan
zatok szá

A me
egy kis vá
szavazatok
volt szava
berke aki
kire akar
—
mondta.
— K
az elnök.
— N
gyok.
— N
less, — m
a szavazó

Fél
mak szava
Degenfeld
Csurka I
nezték. T
zott a De
állása a k
Dege
Csan
Közb
elutasított
Ekk

Innentől kezdve a Csanak párti szavazatok száma rohamosan nő, míg Degenfeld szavazatai lassan növekednek.

Déli 12 órakor leszavazott

Degenfeldre	133
Csanakra	302
Delutáni 3 órakor pedig	
Degenfeldnek	238
Csanaknak	548 szavazata volt

Négy óra után gyöngén szállingóztak a szavazók s fél öt órakor Kocsár Gábor elnök kitzúzte a zárórát fél 6 órára, amikor is berekesztette a szavazást. Ekkor a szavazatok számaránya a következő volt.

Degenfeld József gróf	277
Csanak János	668

A városházán.

A Kossuth-utcai szavazók a városháza közgyűlési termében szavaztak. A választási elnök: beregi Nagy Sándor, helyettes elnök Kiss György, jegyző Balog Géza dr., helyettese Varga Kálmán dr.

Bizalmi férfiak Degenfeld-párt részéről Kemény Victor dr. és Ferenczy Gyula dr., azonossági tanu Winkler Jenő. A Csanak-párt bizalmi férfiai: Herczeg János és Magyar Simon dr.

(A Csanak párt kezd.)

Mikor eztán végleg megállapodtak abban, hogy hol helyezik el az asztalokat, mikor elfoglalta mindenki a helyét és kivitakozták magukat azon, hogy milyen színű ceruzával jelöljék még a Degenfeld gróf és a Csanak szavazókat: a személyazonossági tanuk letették az esküt és a választási elnök a sorshuzás alapján kijelentette, hogy a Csanak párt kezdi a szavazást. A diszruhába öltöztetett hajdu kinyitotta az ajtó' és bebozótt hét szavazót, akik közül az egyik Földényi Pál vasutas Degenfeld grófra szavazott. Sokáig vitakoztak akkor, hogy elfogadják e ezt a Csanak-szavazatok közé beékelte szavazatot, aztán elfogadták.

Majd intenzivebb erővel vonult fel a Csanak zárt. Egymásután hszas turnusokban szavaztak. Tíz órára már százon felül állt a Csanak pártja és a Degenfeld szavazatok száma is megszaporodott kettővel.

(Az öreg ember.)

A szürke szavazások egyhanguságába egy kis változatosságot öntött egy két viszszaütasított Csanak szavazó, akiknek nem volt szavazati joguk és egy kis öreg emberke aki nem tudta megmondani, hogy kire akar szavazni.

— A tekintetes urra szavazok — mondta.

— Ki az a tekintetes ur? — kérdezte az elnök.

— Nem tudom kérem, öreg ember vagyok.

— Na, majd megtanulja, ha fiatalabb lesz, — mondta az elnök és visszautasította a szavazót.

(Szavaz a Degenfeld-párt.)

Fél tizenegykor nem került több Csanak szavazó és az elnök kihirdette, hogy a Degenfeld-párt következik. Az első szavazó Csúrka István volt, akit lelkesen megjelnezték. Tizenegy óráig teljes erővel szavazott a Degenfeld-párt. Ekkor a szavazatok állása a következő volt:

Degenfeld gróf	36
Csanak János	175

Közben ismét akadt egy szavazó, akit elutasítottak, mert már egyszer leszavazott.

Ekkor már gyöngébben folyt a szava-

zás. Kettesével, hármásával jöttek csak a szavazók.

Déli 12 órakor egy Arany János nevű bácsi került a választási terembe. Láta, hogy öt szavazó az elnök felé fordulva Degenfeld grófra adta a szavazatát. Gyorsan megfordult Winkler dr. azonossági tanu felé s úgy akart szavazni. Az elnök rászólt, hogy felé forduljon, de a bácsi tiltakozott:

— Nem Degenfeldek én, hanem Csanak urra szavazok!

Végül sikerült meggyőzni Arany Jánost hogy bátran szavazhat a választási elnök felé fordulva is.

(Delután.)

Nagyon gyöngén szállingóztak a választók delután. A szavazatszedő küldöttség a pompásan szervirozott asztal köré ült és nagyszerű fogásokból álló ebédet evett végig. Csak a helyettes-elnöknek nem sikerült egészen megebédelni, mert minduntalan megzavarta egy-egy, a délelőtti munka után szavazni jött választó.

A Csanak-párt többsége delután egyre jobban nőtt. Fél két órakor az arány:

Degenfeld gróf	150
Csanak János	294

fél három órakor pedig:

Degenfeld gróf	178
Csanak János	334

Ekkor már csak egy-két szavazó jött, úgyhogy a zárórától beszéltek, de mégse tüzték ki, mert egy nagy csapat szavazó vonult fel, akik legnagyobb részt Csanak Jánosra adták a szavazatukat.

Akadtt közöttük egy, aki a következő szavakkal állított be:

— Tekintetes uraim! Nekem nincs szavazati jogom, de részt kívánok venni a választásban és Csanak Jánosra adom a szavazatom.

Természetesen ezt a minden áron részt venni akaró urat nem vezették be a jegyzőkönyvbe.

Majd egy néma ember szavazott le, aki nagy kerek betűkkel írta le egy czédulára:

— Éljen gróf Degenfeld József!

(Kitűzik a zárórát.)

Háromnegyed négy óra tájban már csak öt percenként került egy-egy szavazó, úgy hogy az elnök pont négy órakor kitzúzte a zárórát.

Ez idő alatt tiz-husz ember szavazott csak le összesen. Pont ötkor az elnök lezárta szavazást. Ekkor a szavazatok így állottak:

Degenfeld gróf	212
Csanak János	451

A Kossuth-utcai rész 998 választójából leszavazott e szerint 663 választó, melyből Csanak Jánosnak 239 szótöbbsége van.

Kihirdetik az eredményt.

A szavazatok összeszámlálása után fél hat órakor kihirdette az elnök az eredményt. Eszerint Degenfeld József grófra leadtak összesen 489 szavatot, Csanak Jánosra pedig 1119 szavazatot — és így a harmadik kerület képviselőjéül Csanak Jánost hirdeti ki.

Ezután egy küldöttség átadta Csanak Jánosnak a mandátumot.

Az utcát az eredmény kihirdetése után szólván teljesen hidegen hagyta. A kivezé nyelt csendöröknek és két század katonaságnak semmi dolga nem akadt. Összetűzés egyáltalában nem volt, még csak csoportosulás sem.

Hat óra tájban egy nagyobb tömeg zászlókkal Csanak János lakása elé vonult, aztán ezek is szétszórtak s csendesség borult a városra.

Az adóreform vitája.

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésén folytatta az adóreformról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Ma Wekerle is felszólt s válaszolt a vita során elhangzott beszédekre. Részletes tudósításunk az üléséről itt következik:

Elnök: Justh Gyula. A mult ülés jegyzőkönyvének kiállítását után bemutatásra kerülnek az irományok és kérvények.

Következik az adóreformjavaslat tárgyalása.

Mezőfi Vilmos az első szónok. Nem azért folyik izgatás az adóreformjavaslat ellen, mintha az izgatók nem akarnának adót fizetni, hanem azért, mert igazságtalannak tartják. Kivánatos a földadókataszter kiigazítása. A földmivelő magyar nép tudja legjobban, hogy a földadórendszerben ez az állapot tovább tarthatatlan. Rubinek Gyula „parasztszocializmus” c. művéből olvas fel. Egy nyole holdas kisgazda például 64 frt. 80 krt. vagyis adó fejében 8 frt. 10 krt. holdanként. Példákkal hozakodik elő. Említést tesz Zichy János grófról, aki Bácskopolya határában levő 8000 holdas birtokán 4 korona adót fizet holdanként. A hosszú vita során senki se tette szóvá, hogy a nagy birtokosok kibujnak a községi adóztatás alól.

Laehne Hugó: Majd fizetnek most!

Mezőfi: Bocsnátot kérek, de a jelenlegi javaslatban nincs semmi intézkedés. A községi adóra nézve minden marad a régi-ben. A Pallovincini uradalom ellen gyakorta kifakadt pl. az ittlévő Ugron Gábor, emlékszem, de most, hogy benn van a függetlenségi pártban, kíváncsi vagyok, hogy fog e most erre visszaemlékezni. A javaslatot nem fogadja el.

Laehne Hugó: Sándor Pál osztálygyűlöletet szit és hirtet. Mikor a földadó kontingentálásáról beszél, a pénzügyi-bizottság álláspontjára helyezkedik. — A tőkekamatadóról beszél, amely a b tevéit fogja sújtani, vagy áthárítják az adóóra. Hogy ezek a javaslatok nem készültek tiszta merkantilis szempontból, azt csak helyeselni lehet. Aggályosnak tartja a kisgazdák helyzetét a nagybirtokosokkal szemben. A javaslatot általánosságban elfogadja.

Tíz perc szünet.

Szünet után Wekerle Sándor miniszterelnök: kötelességének tartja, hogy néhány aktuális kérdéshez hozzászóljon. Lesznek kérdések, amelyeket nem fog fejtegetni, mert a részletes vita során ugyanis rájuk kerül a sor. Híve annak, hogy az egyenes adó gyökerezen reformáltassék és ennek ideje már el is érkezett. Vannak, kik nem tartják időszerűnek, így Földes Béla is fejtegette hogy miért nem időszerű a javaslat tárgyalása, de az indokokat nem teheti magáévá. Igenis időszerű a javaslat tárgyalása, mert évtizedek teltek el előkészítésén. El volt készülve arra, hogy ellenvetésre talál, de tulzásokra nem számított. Ez az adóreformjavaslat egyenesen a mi viszonyainkra van szabva. Ha pedig összehasonlítjuk Ausztriával, a maga összeségében nem lehet mondani, hogy odaát nagyobb az adóösszeállítás, mint itt. Franciaország 3 százaléka az ottani viszonyokhoz képest szintén nem enyhébb, mint nálunk a kereseti adó 5 százaléka.

A földadónál tulzottan emelték ki a kis és nagybirtok között fennálló aránytalanságot. Az aránytalanság megvan, de nem mindenütt, úgy hogy sok nagybirtoknál le kellene szállítani az adót.

Pető Sándor: Fizessen a nagybirtokos!

Wekerle: En szakszerűen felelek minden kifogásra és helyt állok az argumentá-

1303/1 1-2 old.
Viepesulobol

Kiepesulobol

ciómért. A képviselő ur azonban nem, mert csak izgatni akar. (Taps.) Ha elfogadják a javaslatot, úgy még az idén felveszik a művelési ágváltoztatást, ami mindjárt emeli majd a nagybirtok adóját. Én nem tartom helyesnek a kataszter kiigazítását; kidobott pénznek tartom, de el fogom rendelni a kataszter revízióját. De tiltakozik az ellen, hogy a becsülő bizottságot vesztegetéssel vádolják. Szabálytalanságok történtek, de mindent a legszigorúbban megtoroltak. A revíziós bizottságba nem küldhet kiszáradt, szakemberek kellene oda akik nem csak a vidéken, hanem az országban állapítsák meg az aránytalanságot. A földadó aránytalanságát igyekezni fog megszüntetni. **Várady Imréné** azt feleli, hogy a községek nem lehetnek a maguk bírái, de befolyást nyernek a kataszter kiigazításánál. Polonyinak azt feleli, hogy nálunk az ipari és gyári épületek adómentesek, Ausztriában pedig ezek fölbecsültenek és 2 százalékkal megadóztatnak. Ezt elfeledte Polonyi s ez lényeges különbség.
A vitát ezután félbeszakították s az ülés délután 2 órakor véget ért.

Nem önálló bankot, csak kartelbankot kérnek.

Ezért is — katonai áldozatot adnak.

A függetlenségi párt hivatalos lapjában, a *Budapest* ben ma cikk jelent meg, mely arról szól, hogy miért követeli tulajdonképpen a függetlenségi párt a *kartel-bankot*. (Nem az önálló bankot, hanem csak a *kartel-bankot*.)

— Odaát Ausztriában — ezt mondja, többek között az a cikk — megint fenekednek ellenünk. Támadnak és gyaláznak minket, rakják a perzsat a lábunk alá és undorító vitus-táncban tekergőzik az egész osztrák sajtó és mindezt azért, mert követeljük a *kartel-bankot*.

— Még *kartel-bankot* se követelünk, mert ez a magyar gazdasági érdekeket függetlenítheti az osztrák érdekektől? És elfelejtik, hogy mi ezt *kárpótlásul követeljük a hadsereg részére követelt áldozatokért*. És elfelejtik, hogy a hadsereg megerősödése nekik, osztrákoknak nem csupán katonai kérdés. Ennél is több üzleti érdek nálunk a nagyhatalmasság dekóruma is. Ezzel forszirozzák és védik gazdasági érdekeiket a a külföldön.

Bizonyára meglepetést fog kelteni, hogy a függetlenségi párt a *kartel-bankot* (s még csak nem is az *önálló bankot*) úgy tekinti, mint a *legközelebb hozandó katonai áldozatokért* előre befizetett nemzeti vivmányt.

Érdekes, hogy **Andrássy Gyula** környezetében sokkal radikálisabbnak hiszik a függetlenségi párt álláspontját. Itt a következőket mondották ma:

— A függetlenségi párt tisztán látja, hogy ha még az *önálló bankot is elejti, biztosan megbukik, a választásig végképp lejárja magát*, míg viszont, ha a nagyon népszerű s az állami függetlenség kidomborítása szempontjából igen fontos önálló bankkal átveszi a kormányt, egyelőre kévéssel be kell érnie kifelé, de legalább a nimbusz csökkenését ellensúlyozza a pozíciót biztosító hatalom s amit veszít választói előtt közjogi nimbuszban, megnyeri azt választóinak tetsző s nyugaton is kipróbált népies belpolitikai reformokkal.

Nem érdektelen e két vélemény szembeállítását és annak a kérdésnek a fölvetése, ki van jobban informálva: **Kossuth** vagy **Andrássy**?

Pallay kizárásának.

*

Egy előkelő idegen érkezett tegnap este Debrecenbe. Egyenesen Budapestről jött. **Kossuth** Ferenc megbízásából jött. Nem is volt más, mint **Pallay** Sándor, **Kossuth** titkára. Kezében egy hosszukés, fekete kizáráska volt. Egy meleg, duzzadó kizáráska. Egy minden szónál szebben beszélő kizáráska. Finom drága kis jószág, olyan drága, mint például egy képviselői mandátum.

Kossuth Ferenc küldte le **Pallay**t, hogy lelkesítse a debreceni választókat. A kis fekete kizáráska pedig járt, kelt, izgatott, lelkesített, meggyőző szónoklatokat tartott, gyönyörű nikkelszegélyű hosszukés szájával, amely kinyílt, becsukódott. Kinyílt, becsukódott. Azután még sokszor, igen sokszor kinyílt és becsukódott.

A beszéde izgató és lelkesítő volt. Pedig igen halk hangon beszélt. De a hangjának olyan különös színe volt. Kissé ropogott, kissé suhogott, röviden beszélt, de velősen. És mégis izgatott és mégis lelkesített. Egyetlen egy témája volt. Az osztrák-magyar bank. A közös-bank. Minden szava ez volt és hallgatói elé mindig egy oldalról a magyar cimert, másik oldalról az osztrák cimert állította.

A hallgatók mohón lesték a szavait és keblükbe rejtették azokat. Oh, drága nikkal száj és drága szavak, amiket a választópolgárokhoz intézett!

A választás napján egész legendakör keletkezett a kis fekete kizáráska körül, amelyet a debreceni polgárok lelkesítésére küldött le **Kossuth** Ferenc **Pallay** kíséretében Debrecenbe. Mindenki látni, hallani szeretne volna a csodálatos kis fekete kizáráskát, a finomat, a nikkeles szájut, amelyikből csak úgy ömlenek a szavak, hirdetve a közös bank megbízhatóságát, egyedül üdvözítő voltát. De haj, a mesészerű szónoki képességgel megáldott kis fekete kizáráskát nem mindenki hallhatta. Az csak választópolgárok számára szólt meg, csak szavazó polgárok előtt nyitotta meg lelke mélységeit, ködös-kékes lelki világát.

És folyton akadtak, akik hallgatták, akik engedték magukat meggyőzni. De a kis fekete kizáráska sohasem merült ki. Mindig tudott újabb és újabb érveket felhozni. Ha egy szusz-beszéd kevés volt, beszélt két szusz, sőt több szusz is. Oh, a hallgatók, azok olyan szívesen vették, ha minél több szusz beszélt. Volt olyan, aki egész estig elhallgatta volna a nikkal száj beszédét. Sőt volt olyan polgár is, aki, miután leadta szavazatát, visszament hallgatni a kis fekete kizáráskát. De ezeket a polgárokat már kilökték.

Mert a kis fekete kizáráska egy választópolgárnak csak egyszer beszélt. És különös, de való, hogy a kis fekete kizáráska minden polgárral külön-külön beszélt. A kis fekete kizáráska ugyanis nagyon szegénylős volt. Több emberhez egyszerre restelt beszélni. Az emberek aztán, akik a csodálatos szónokot mindenesetre hallani akarták, megvárták egymást. Egyik jött ki tőle, a másik bement hozzá. És aki kijött, az mindig

kacsintott, jelölül annak, hogy a szónoklattól nagyon fellelkesedett és nagyon meg van hatva.

Estig azután a kis fekete kizáráska nikkelezett szélű szája sokszor kinyílt és sokszor becsukódott. Annyira, hogy kimerült. Mert nagyon sokat beszélt. Mert a szavazópolgárok nagyon kívánták hallani a lelkesítő szavakat. Ezért merült ki a kis fekete kizáráska. És amikor **Pallay** elutazott Debrecenből és az állomásnál megtapogatta a csodálatos szónok hasát, felsóhajtott:

— Istenem, abba az egy napi szónoklásba, hogy megsoványodtál!

(—du)

Ugron Gábert kidobják.

Palotaforradalom a kormánypártban

A képviselők Kossuthnál és Justhnál.

Az országgyűlési függetlenségi párton, — mint budapesti tudósítónk táviratozza — kitért a palotaforradalom úgy látszott, hogy a lappangó válság **Justh** Gyula képviselőházi elnöke bécsi audienciája óta mintha elaludt volna egy kissé, míg ma már erősen izzott a folyosó, mint ahogy csak nagy válságok idején szokott lenni. A palotaforradalmat **Ugron** Gábor, a párt főellenőre igyekezett szítani, de nagyon kevés eredménnyel, sőt **Ugron** a fővezérekkel szemben tanúsított viselkedése miatt valószínűleg *ki fogják rekeszteni a pártból*.

Mint ismeretes, **Justh** Gyula tegnapelőtt a királynál volt és állítólag a bankügyben referált az uralkodónak. Hogy mit beszélt **Justh** a királynál, mit végzett az audiencián, azt senkisé tudja, mert az elnök tartósan hallgat, mégis szükségesnek látták hivatalosan közzétenni, hogy **Kossuth**, **Apponyi** és **Justh** között semmi nézeteltérés nincs.

A függetlenségi Kossuthnál.

Sőt ma egyebek is szükségesnek tartották. A képviselőházban délelőtt tizenegy órakor fölkerelkedett vagy 50 képviselő, akik **Mérey** Lajos vezetésével elvonultak **Kossuth**-hoz a **Gresham-palotába**. **Mérey** biztosította **Kossuth**ot a párt szeretetéről és arról, hogy nem akarnak ellentéteket keni közte és **Justh** között.

Kossuth Ferenc, aki még mindig gyengélkedik, karosszékből ülve fogadta a képviselőket. Sajnálom — mondta — hogy néha megnyilatkoznak a széthúzás jelei is, de tudom, hogy ezek az áramlatok olyanok, mint a tó vizén képződött gyűlés, melyeket a belédobott kő okoz. A gyűlés terjednek, azután elsimulnak s a tó vize ismét sima lesz. A függetlenségi párt lelkületének tükre is ilyen. Isten segédelmével, higgadt megfontolással sikerül megépíteni azt a várat, melynek egész életem munkásságát szentelem. Tudom, hogy támogattok, de mégis jól esik nekem a ti szereteteknek ez a megnyilatkozása.

Ugron Gábor támadása.

Ugron Gábornak nem tetszik, hogy **Justh** a királyhoz ment, amikor neki nem lehet a király elé menni. Ezért aztán a lapvezérlete alatt álló félhivatalosan támadta **Justh**ot, többek között ezeket írva:

Justh Gyula kihallgatásának előzményeivel tisztában nem vagyok. Ha mint a Ház elnöke jár-kelek, ahhoz teljes joga van. Hogy a vezéreink után és a függetlenségi párt nevében megy a királyhoz, azt furcsának tartom, mert értekez-

let ezze
sének ta
tározta.
intéző b
hát meg
lalnom
bizása n
jogosult
nem sza
maradni
A fü
rodás Ug
port indit
kezet elé
ból, egy
tartja, ha
iránt.

Teg
ségi párt
Gábor tá
don bizal
találtak
völzö irá

Keg
A s
sitásokk
a függet
lyikénél
tésére le
rásod a
tölagos k
t-lessegti
vezérünk
ponyi A
való re
osztjuk
lalt állás
tad való
féle akn
Aláírás

Egy

M
L
zációja
A
leggazd
nalmán
szeretet
nevü a
oly fe
földi ne
nak tar
szerelem
M
szinte
ban vi
császár
gróf, t
Teke
konát.
érkezet
zasság
váhagy
való fi
U
den. A
titok f
szerze
szár e
jától,
hereg

egyik
a deb
idén
szálló
koron

let ezzel meg nem bízta és előterjesztésének tartalmát és irányát meg nem határozta. E célból sem a párt, sem annak intéző bizottsága gyűlést nem tartott, tehát megbízást nem adhatott. Fel kell szólalnom, mert a párt nevében a párt megbízása nélkül politikát csinálni senki sem jogosult és annak gyakorlatba vételni nem szabad s ha vételett, gyakorlatban maradni káros és veszedelemes.

A függetlenségi pártban nagy a fölháborodás Ugron magatartása miatt. Egy csoport indítványt készül terjeszteni a pártértekezlet elé, hogy Ugront zárják ki a pártból, egy másik csoport viszont elegendőnek tartja, ha a párt rosszalását fejezi ki Ugron iránt.

Bizalom Justh iránt.

Tegnap este elhatározták a függetlenségi pártban, hogy Justh Gyula iránt Ugron Gábor támadása következtében tüntető módon bizalmi nyilatkozatot tesznek. Ma megtalálták ennek formáját is. A következő üdvözlő irást nyújtják neki át:

Kegyelmes Uram!

A sajtó egy részében terjesztett gyanúsításokkal szemben, mintha a te bécsi utad a függetlenségi és 48-as párt tagjai bármelyikénél a vezérek iránti bizalom megrendítésére lenne alkalmas és mintha a te eljárásod a pártunk sem kifejezett, sem hallgatóságos bizalmán nem alapulna, kedves köztársaságunknak tartjuk kijelenteni, hogy mi vezérünkkel Kossuth Ferencel és gróf Apponyi Alberttel egyetértésben és hozzájuk való rendületlen ragaszkodással teljesen osztjuk az önálló bank kérdésében elfoglalt álláspontokat s hogy vezéreink és irántad való összetartó bizalmunkban semmi fele aknamunka megtántorítani nem fog. Aláírások.

Egy japán nemes szerelmi regénye.

Megfosztották grófi rangjától.

Londonból írják, hogy ott a nap szenzációja Todó japán gróf szerelmi regénye.

A gróf, aki a japán arisztokrácia egyik leggazdagabb és legtekintélyesebb sarja, tanulmányait folytatta Londonban, ahol beleszeretett egy olasz asszonyba, egy Addison nevű angol özvegyébe. Ámbár Todó gróf oly feudális család nevét bírja, amely külföldi nővel kötött házasságot meggyaláznak tart, Todó gróf mégis házasságot kötött szerelmesével Londonban.

Mikor rokonai a házasságról értesültek, szinte megmerevedtek az ijedségtől. Nyomban visszahívták Japánba. Mutso Hito japán császárnak ugyanis az volt a terve, hogy a gróf, tanulmányainak elvégzése után eljegyezi Teke hercegisasszonyt, a császár egyik rokonát. Ez okon, amikor a gróf Tokióba hazakerült, csöndben kimondták a gróf házasságának érvénytelenségét s a császár jóváhagyását és áldását adta a rokonához való frigyhez.

Ugy látszott, hogy rendben van minden. A gróf londoni házasságát mélységes titok fődte. De egy japán újságíró értesülést szerzett róla és nyilvánosságra hozta. A császár e miatt megfosztotta Todót grófi rangjától, megsemmisítette az eljegyzést Teke hercegnővel s a gróft száműzte.

Mulatság.

— **A Polgári Kör bálja.** A farsang egyik legsikerültebb mulatsága szokott lenni a debreceni Polgári Kör bálja, melyet az idén január 30-án fognak megtartani a Bikaszálló disztermében. Belépő-díj három korona.

Színház és Művészet.

Műsor:

Péntek Fedora. dráma C.) b.
Szombat Varázskeringő, operette. A) b.
Vasárnap délután Gépíró kisasszony.

Grapulin operája és a színgazgató.

Giuseppe Luigi Grapulin épp úgy járt Zilahival, — mint az egyszeri magyar. Fogtam törököt, de vis. Grapulin lekötözte Zilahit 25 éves jubileuma alkalmával magának. Zilahi hálából megkötözte Grapulint. A helyi lapokban nagy hangon keresték Grapulint Operájához fordítót, nagy hangon hirdette, hogy az opera bemutatója már januárban meglesz. Most meg küld, hogy csak február végére, vagy márciusra tervezzi az egész dolgot. De nem itt a bökkenő, hanem ott hogy Zilahi, mikor a fordítóját előlegezte Grapulinnak, mert ő ingyen akarta a munkát lefordíttatni. — megkötötte Grapulint, — hogy operája addig színre nem kerülhet máshol, míg ő színre nem hozta. Őt a darabot sem vette meg és tantiémet sem biztosított. Aldozatkészsége tehát egyelőre sülyedt. Grapulin operáját látni, hallani akarjuk. Avagy talán Zilahi az íróasztala mellett kifüggesztett jelszava szerint jár el? „Menj mindig az orrod után”? Nos hát igen rossz orra lehet az igazgató urnak

Hirek.

— **Uj debreceni alügyész.** Az igazságügyminiszter Táby Mihály dr. miskolci alügyészt a debreceni ügyészséghez helyezte át, az eltávozott Thury Endre helyébe.

— **Thaly Kálmán üdvözlése.** Gyöngyösről jelentik: Gyöngyös város képviselőtestülete Thaly Kálmán országgyűlési képviselőt, Gyöngyös város diszpolgárát v. b. t. tanácsossá történt kineveztetése alkalmából e hó 24-én tartott kögyűlésén jegyzőkönyvi átiratban üdvözölte.

— **Az utolsó vigest.** Holnap, pénteken délután 8 órakor tartatik meg a utolsó vigest a „Bika szálloda” disztermében. Ez est műsora is rendkívül érdekesnek ígérkezik. — Zenei nyitánl után Ligeti Lajos ad elő egy kacagtató jelentet. Utána Diskai József énekl: A két veréb történetét, majd a „Megöltek egy legényt” balladát. Radó Anna vég-énekszámokat. Bá-hori Marcsa kedves jelenetet ad elő. Zsigmondi Anna és Ligeti Lajos tánc és dal duettje után Zilahi Gyula lép a pódiumra s humoros jelenetet ad elő. Remek számnak ígérkezik Gyöngyiék szereplése. Apa és bájos leánya Gyöngyi Jolán egy felséges jelenetet produkálnak, a melyet három tánc követ s ezeket Gyöngyi László leányával együtt lejt, akinek szép hangja, kedves játéka mellett plasztikus táncában is gyönyörködhet a közönség. Horváth Kálmán új számokkal lép fel, s különösen nagyhatású lesz a Két gránátos dala, amelyet teljes zenekar kísérete mellett ad elő. A fényes est műsorát még zeneszámok is gazdagabbá teszik. Az utolsó vig-estre jegyek Antalfy József könyvkereskedésében válthatók.

— **Aki a messinai fölrengést megjósolta.** A római tudományos akadémiát különös eset foglalkoztatja mostanában, amelyre Santi orvos hívta föl a figyelmet. Santi ideggyógyorvos egy előkelő római hölgyet gyógykezelt, aki több hónap óta neurasthéniaiban szenvedett, amely később hisztérikus rohamokig fokozódott. December 2-ik óta a beteget rémes víziók kínozták s beteges képzeletében lerajzolódott előtte Messina pusztulása, úgy, hogy a valóságban csakugyan megtörtént. Dr. Santi a betegség lefolyásából és sok egyéb jeltől arra a meggyőződésre jutott, hogy betege látnoki képességgel van fölruházva; terjedelmes jelentésben tárta föl erre vonatkozó megfigyeléseit és jelentését az olasz tudományos akadémiának nyújtotta át hozzászólás véggett és betegét a legkiválóbb elmeorvosoknak akarja bemutatni.

— **Elhunyt volt képviselő.** Budapesti tudósítónk jelenti, hogy Jakabffy István volt országgyűlési képviselő tegnap 61 éves korában a fővárosban meghalt. Az elhunyt egyike volt a parlament legképzettebb tagjainak, aki alapos tudásával és jellembeli kiválóságával általános tiszteletnek örvendett. Fokozta az iránta tanúsított tiszteletet még az is, hogy a meghaldogult igen sokat áldozott kulturális célokra, templomokat építtetett és iskolákat megkiszédelő intézeteket létesített. Néhány évvel azelőtt általános föltűnést okozott, hogy a Kuria formális okok miatt megsemmisítette a mandátumát. Az elhunytat özvegye és három fia gyászolja. Temetése pénteken három órakor lesz Maricabánya-Dom egyházzán, ahol a család sírboltba helyezik el a halottat.

— Szerencsétlenség egy vadászaton.

Komáromból írják: Nagymegyer komárommegyei községben körvadászati alkalmával Horváth József csicsói uradalmi erdőőr meglötte László Károly tizennégy éves hajótífut. A golyó több nemes részt ért és a fiu pár óra múlva belehalt sebeibe.

— Iparos tanulók ünnepéye.

A Debreceni Iparos-tanonciskola kebelében alakult Iparos-tanulók „Otthona” január hó 31-én vasárnap délután 3 órakor az Ipariskola helyiségében (Földszint 2-ik számú tanterem) szép műsoru ünnepélyt tart.

— Szerencsétlenül járt vasuti munkás.

Békéscsábáról írják: A kétegházi vasuti állomáson Kiss Mihály vasuti fékezőt elütötte az Arad felől érkező vonat kerekei alá került, melyek föllábát elmetstették. Súlyos sérülésével a kórházba szállították.

— Halálozás.

ifj. Horváth Imre a debreceni kerületi munkásbiztosító pénztár számtisztje január hó 27-én délután 3 órakor életének 32-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt.

— Tanulmányi ösztöndíj timáregédeknek.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara pályázatot nyitott egy 800 koronás tanulmányi ösztöndíjra, amely a ireibergi tti ár szakiskola végzésére fordítandó. Pályázatok a kamarához küldendők be 1909. február 15-éig. Ugyancsak ott szerezhető bővebb felvilágosítás a pályázatot illetőleg.

A vasárnap délutáni kabaret.

Alig hogy megjelent az első hír a vasárnapi szenzációs műsoru estélyről, máris óriási az érdeklődés. A műsor elsőrangú lesz. Részt vesz a társulat színe — java Gyöngyi László, mint conferanszie állandó derűtségben fogja tartani a közönséget azonkívül több teljesen új számmal fog szerepelni. A Horváth-pár szintén briliáns sláger-számokat adnak elő, azonkívül eljátszanak egy kis kacagtató vigjátékot. Zsigmondy Anna szólószámai, Abaziáról és Mártáról, Gyöngyi Jolán frapáns énekszámai és cabaret-dalai óriási sikerre számíthatnak. Radó Anna gyönyörű hangján szeriöz számokat fog énekelni. Nádor Zsiga egészen új műsorával, Tallián László kacagtató cabaret-versekkel emelik a sikert. A rendezőség tekintettel az óriási érdeklődésre a jegyeket Antalfy könyvkereskedésében árultatja. A teljes műsoru holnap közöljük.

— Elaggott iparosok fölségélyezése.

Az alig egy év előtt alakult Iparos Jótékony Asztaltársaság január 31-én vasárnap este 8 órakor tartja első közgyűlését Kerekes István vendéglőjében Széchenyi utca, mely alkalommal tizenöt elaggott iparost fog felségélyezni. — Érdeklődő vendégeket szívesen lát az Iparos Jótékony Asztaltársaság lnöksége.

— A főherceg kocsisa.

Széz asszony kocsisának lenni, a nóta szerint, nem kellemetlen dolog, de főherceg kocsisának lenni se rossz, — legalább nem annak, aki szereti a fényes ordót. A hivatalos lap ugyanis ezt a közleményt publikálja, hogy a király

1909/1 1-2 old.
Viepesutobol

Kiepesul

Boda Józsefnek, Frigyes főherceg magyar óvári uradalmában alkalmazott kocsisnak a koronás ezüst érdemkeresztet díjmentesen adományozta. Tehát Boda József máttól fogva még büszkébben fogja hajtani a lovakat.

Tömeges kivégzések Oroszországban. Az egyetlen európai állam, ahol a kivégzésekről csak annyi szörnyűséggel beszélnek, mint például máshol az adóvégrehajtásról, Oroszország. És ebben a egyetlen államban is mostanában fölháborodással beszélnek azokról a kivégzésekről, amelyek legutóbb történtek. Az elítélteket tekintet nélkül arra, hogy betegek, vagy nem, vérfagyasztó kiméletlenséggel a bitó alá cipelték. Két városban, Kievdn és Jekaterinosban egy napon, e hónap 22 én huszonkét embert akasztottak föl. Az orosz újságok fölháborodással írják arról a kivégzésről, amelyet három emberen, Bor schakowon, Korzakinon és Tscherekowon hajtottak végre. Mind a három még kiskorú és közülök az egyik, Korzakin tifuszbeteg volt. A szerencsétlen fiatalember védője orvosi bizonyítvány alapján kérte az ügyészt, hogy Korzakin kivégzését halasszák el. A kérvényt figyelembe sem vették és a lázas delikvenst kiemelték az ágyából hogy a bitó alá vigyék.

Baleset a szecskavágóval. Hajdudorogról jelenti tudósítónk. Súlyos baleset történt ma egy hajdudorogi tanyán. Volo sinvszkv György kisbirtokos a tanyáján dolgozott egy szecskavágógéppel, miközben egy vigyázatlan pillanatban a gép elkapta a kezét és két ujját leszakította. A megrémült birtokos válságos állapotban fekszik hajdudorogi lakásán.

Dívtos öszi és téli női és lány felöltőket, boákat, model kalapokat csak a Hajdumágye legnagyobb Rózsaféle áruházban Kistemplomházár lehet már máttól kezdve olcsón vásárolni. Kérem meggyőződnie! Leznagyobb raktár.

Eredeti tréfás tombola nyerevény tárgyak tombola jegyek és teljes tombola összeállítások a legolcsóbban kapható Mentse Henrik áruházában Kossuth u. 4. szám.

Gummi különlegességek Győrfi Sándor kőtszerésznél Simonffy-u. 2. sz. a.

Rác Béla bank és tájékoztató irodája, vidéki hírlapok képviselőiséggel Debreczen, Csapó-u. 12.

Értesítés. Alólírott előjáróság ezenél értesíti a debreczeni ízr. szent egyház tagjait, hogy az egyház választóinak az 1909. évre érvényes betűrendes névjegyzékét az alapszabályok 74. és 75. §-ai értelmében összeállította és az 10 (tíz) napi időtartamra az egyházi irodában (József k. h. u. 26. sz.) közzemlére kitette, mely idő alatt, de legkésőbb 1 évi február hó 10 ig akár jogosulatlan kihagyás, akár jogtalan felvétel miatti felszólamlások utánott írásba benyújthatók. Debreczen, 1909. január 26. A debreczeni ízr. szent egyház előjárósága.

Regény-Csarnok,

Az elhagyottak.

Írta: Zih Sándorné.

(11)

Nem hunytam be a szememet azóta nem tudtam imádeágra kiücsülni a két kezemet, a mióta azt a nagy gonoszságot elkövette rajtad az én fiam.

A fiam követte el a bűnt, de én nekem kell majd érte számolni az örök bíró előtt.

Az én gyarlóságom miatt romlott el az a fiu, az én kevélységem tette azzá, a mi most: Börtönben szenvedő nyomorult rabbal.

En tanítottam rá, hogy a gazdagsága különbé teszi őt a többi embereknél. Akarata elé soha gátat nem vetettem, minden kívánsága parancs számba ment előttem. Oh én szegény, nyomorult anya, oh szegény nyomorult fiam!

Keserves zokogással borult le az ágyra a szerencsétlen megírt asszony. A beteg leány kinyújtotta lesóványodotj, gyenge kezét rítelte az öreg asszony fejére s úgy vigasztalta édes, csöndesítő szavakkal.

— Ne bánkódjék olyan nagyon édes néne-asszony. Majd jóvá tehet mindent, hiszen az örök kegyelem kapni mindig nyitva vannak azok számára, akik azt alázatos szívvél tiszta hív lélekkel keresik.

(Folytatjuk.)

KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon. DEBRECZEN. Telefon.
Placz-utca, Városház épület.

Gazdaságok és gyártelepek részére előírás szerint berendezett mentőszekrények, kőtszerek, desinficiálószerek Creolin, Carbol, mindennemű állatgyógyászati cikkek és műszerek. Sertés és marha tápporok és Fluidok nagy raktára, ugyszin én nagy választék mindenféle gummiárkban, sörvkötőkben, valamint fényképezéshez szükséges vegyszerekben.

Stock-Cognac Medicinal
szavatolt valódi borpárlat
Camis és Stock
gőzpároló telepéből,
BARCOLA.
Egy düll Cognac gőzfőző állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.
Kapható minden jobb üzletben

Pavlovits és Szilágyi

műépítész és építő mesterek építési vállalata
Debreczen, Placz u. 42. (Lamprecht-palota.)
Épületek tervezése, modern besztás, művész kiképzéssel Épületek felépítése szakzerű kivitelben Lakásberendezések tervezése. Telkek és épületek értékesítése. Ingatlanok becslése és műszaki ügyekben tanácsok. — Telefon 667.

TÉLI

bőr és kötött keztyük, ingek, gallérok, kézelők nyakkendők, zsebkendők és harisnyák!

Sárczipők! Gummi különlegességek! Győrfi S.

kesztyű-, kőtszer- és divat-áruháza.
Simonffy-u városi bérpalota.

Szép a bajusz
a híres
HAJDUSÁGI PEDRÓ-VAL
Elsimert legjobb háttér-összetételű és legújabb készítésű hajszelvényi hajszelvények készítői.
Hatáson gyors és hatékony törvényes védelem.
1 doboz 50 HMF, postán csak 3 doboz küldeték 3 kor. 25 HMF, borszámban utánvétellel.
Egyedüli készítő
Grósz Nagy Ferenc
gyógyászorvos.
DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.
„Arany egyenruha” gyógyszertár.
Telefon 400. sz. Telefon 400. sz.

Ne vegyünk holmi értéktelen cseposebecsét!

LEGALKALMASABB AJÁNDÉK

hölgyeknek: 3-6 vagy 12 pár izlésesen összeválogatott glace és svéd keztyük.

Alkalmi occasió ár!

3 pár elegán dobozban	4 forint.
6 " " "	7.50
12 " " "	14.--

Schön Sándor

keztyű, kőtszer és orvosi műszertára
Debreczen, Placz-u. 12. Stenczinger-ház

Kiepesítől

A Harmat Crème

arcszépítő és bőrpeléd kezes,

mely teljesen értelmetlen és sem hányat sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megújítja mindenféle szepőt, májfoltot, pattanást, bőrkéret (mittezen) bőrbajokat. Képez a ráncosodni kezdő arcbőrt a szűk szélre simává és üdévé teszi. Legjobb óvmez a szél és a nap befolyása ellen az arcon. Nem záros tehát nappal is használható. Hátán gyors és biztos.

Egy tégely Harmat-Crém 1 kor

Készítő helye a főraktár:

Mihalovits Jenő gyógyszerháza.

Debreczen.

Főpocz 31., a városházzal szemben.

Fábián László

koosiggyára

DEBRECZEN, Hatvan utca a 61. szám.

Alapított 1901-ben.

Raktáron tart mindennemű hintót és hajtókosait. Régi kosikat újakra becserél. Jó karban levő járatott kosik mindig raktáron vannak. Javításokat olcsón és pontosan eszközöl. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

MERKLER SOMA

nap és esernyő gyártó

Temesvár — Debreczen.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát **férfi- és női esernyőkben**

2 koronától a legfinomabb kivitelig. **Iskolai gyermek esernyőket**

1 korona 60 fillértől.

Rizárdolag francia mellfűzőkben nagy választék 8 koronától feljebb.

Kölcsön

Földbirtokra első helyi bekebelezés mellett 4 1/2 %-os második helyi bekebelezés mellett 5—5 1/2 % kamatra.

Törlesztéses kölcsön a legelőnyösebb feltételek mellett.

Házakra előnyös kamatu kötvény és váltókölcsön.

Értékpapírokra előleg nyújtása, értékpapírok vétele és eladása.

Erdők vételének és eladásának közvetítése, finanszírozása, kitermelése, erdei termékek elhelyezése.

Parcellázás lebonyolításának kereszttulvitele.

Tűz, jég és életbiztosítás a legkedvezőbb feltételek mellett.

Hartstein Kálmán

banküzlete

Debreczen Piacz-u. 72 sz.

(Lukács ház)

Telefon szám 568. Telefon szám 568.

Petroleum házhoz szállítva

5 literes kannákban:

1 liter háztartási 28 fillér
1 liter szalon 32
1 liter csillár 36
1 liter amerikai csillár olaj 40

a legpontosabban eszközi

Blumberger Gyula

festék és petroleum kereskedő.

Volt Terei-főle fizlet Hatvan u. 13. sz.

Telefon 621.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár

Menyasszonyi kelengye.

Vászon, kész fehérnemű.

Női divatárak.

:: Külön szőnyegosztály. ::

Oriási választék!

M E G H I V Á S.

A Nádudvari Takarékpénztár Részvénytársaság

1909. február hó 10-én d. u. 2 órakor Nádudvaron az intézet helyiségében tartja

III-ik évi rendes közgyűlését

melyre a tisztelt részvényesek azon figyelemztetéssel hivatnak meg, hogy a közgyűlésen csak azon részvényesek vehetnek részt, kik részvényeiket a le nem járt szavé-nyekkel együtt a közgyűlés előtt legalább 8 nappal az intézet pénztáránál vagy az Alföldi takarékpénztárnál Debreczenben letétbe helyezik

Az igazgatóság:

Tárgysorozat:

- Az 1908. évről felvett mérleg, nyereményszámla, az igazgatóság és felügyelő bizottsági jelentés előterjesztése.
- Határozathozatal ezen számlák és jelentések elfogadása és a nyereség felosztása tárgyában.
- A felmentvény megadása tárgyában határozás.
- Az igazgatósági napidíjak és a felügyelő bizottsági tiszteletdíjak megállapítása 1909. évre
- Sorrend szerint kilépett 2 igazgatósági tag helyének betöltése 3 évre.

Tartozik.	Mérleg-számla	Követel.	
Pénztári készlet	3333.98	Részvénytőke	100000.—
Váltó tárcza	362264.74	Tartalék alapok	
Jelzáló kötvény kölcsöne	18200.—	rendes tartalék	1500.—
Kez. kötvény kölcsön	3492.03	segélyalap	144.80
Előleg kölcsön	140.—	Betétek:	
Felszerelés	700.—	könyvecskőre	148334.86
Alföldi Takarékpénztár	80810.—	f. számlára	1303.—
Bankári követelések és fedezett folyószámlák	8825.69	Visszszámított váltók	149657.86
		Hitelezők	162022.80
		Fel nem vett osztalék	2957.84
		Átmenő kamatok és függő tételek	100.—
		Nyereség egyenleg	3380.71
			8022.91
	427766.42		427766.42

Tartozik.	Eredmény-számla.	Követel.	
Tiszti fizetések	4492.—	Nyereség áthozat 1907. évről	161.50
Adók	1720.—	Tiszta kamat bevétel	18885.73
Költségek	2814.13	Jutalékok és különféle nyereségek	522.61
Leírások:			
a követelésekből	2200.—		
a felszerelésekből	289.80		
óvás költségekből	31.—		
Nyereség egyenleg:			
nyereség áthozat 1907. évről	161.50		
tiszta nyereség 1908. évre	7861.41		
	8022.91		
	19569.84		19569.84

Nádudvar 1908. december hó 31-én.

Giszmadia Lajos, pénztárnok. Kun László, elnök ügyv. igazgató. Flesch János, könyvelő

Az igazgatóság:

Weisz Benjámín. Poroszlav László, Ács Nagy Sándor, Szántó Györgő, Kun Vilmos,
D. Halász Sándor, Molnár András, Aranyos József,

A felügyelő-bizottság:

Friyessi Jakab, elnök. Fohn Márton, Bleier József,

Eredeti és új

Bösendorfer

valamint

Wirth zongorák,

a helybelli piacon kizárólag

Szendró Sándor

zongora és hangszeraktárban kaphatók. — Legkisebb méretű „MINIATUR” zongorák hárfá-pedállal. Előnyös zongora bérlés.

Mindennemű javítások és át-újítások szavatosság mellett mérsékelt áron eszközöltetnek. The Gramophon Ltd féle beszélő gépek és lemezek.

Eredeti gramofonok 70 kor.-tól feljebb.

Üzleti-helyiség Szt. Anna-utca 3.

1903/1 1-2 old.
Viepesutobol

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szó 8 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék a választékyet csatolni.

Magndetektiv Debreczen, Iskola-utca 4. elintézi a legkényesebb családi ügyeket, nyomozásokat, megfigyeléseket a legnagyobb titoktartás mellett. **Krámer József.**

CZIGARETTÁZÓK!

100 db. hüvely nikotin mentes:
"Kip-kop" 08 "Riz" 14
"Tiszti" 10 "Parafus" 14
"Déliházb" 12 "Arany" 20
"Kalibri", különlegesség 16 k.
Kapható **HARMATH'S** szivarkahüvely különlegességek fűvészkert u. 14.

Használt ablakok és ajtók eladó Battyány 6 szám.

Sherloch Holmes legújabb érdekfeszítő regény füzetei kaphatók a **Harmathy** antiquariumban **Fűvészkert u. 14**

Házmester keresetik Iskola u. 8 szám alá.

Két esetleg három nagy szoba irodának vagy garcon lakásnak kiadó. Deák Ferencz utca 13.

Eladó ház Nyírlugoson A piacon a közszem nézetében, két nyitott üzlethelyiséggel és 3 szobából áll teljesen jókárban levő tornácos ház melléképületekkel szabadkézből eladó. Értekezhetni Debreczenben Varga utca 43. sz. a. — Nyírlugoson Takács Jánosnál a helyszínen.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz **Rósenberg Béni** Bádógos-u. 4. sz.

Kiadó üzlet Hajduboszörményben. 15 év óta fenálló nagy forgalmu liszt, só és korpánagykereskedés családi körülmények végett azonnal kiadó. Értekezhetni lehet Özv. Weisz Bernáthnéna! Hajduboszörményben

Eladó új ház. A ki egyzseges hazat akar venni, vegze meg a Zapolya utca 13 sz házát, mely 2 lakosztályból áll, befásított udvarral, kerttel, melyben termő szőlő van közel a piacához. ára 8600 forint. Csakis más vállalat miatt eladó.

Mérlegképes könyvelő nős, igen megbízható pénzügyi, vagy más irodai állást keres Cím a kiadóban.

3 szobás lakást keresek a Miklós-, Kossuth Széchenyi- és Piacz-utczán május 1-re. Cím a kiadó adandó.

Fotográf 90 darab kitűnő benzerrel eladó. Nagy Sándor fűszerkereskedő Golya u. 17

2 szobás lakás februar 1-ől kiadó Bethlen-utca 13.

Parkólt kávé különlegességek villanyüzemű kávépörkölt a kirakatban Felegyházy Jánosnál Piacz és Miklós-utca sarkok.

Eladó 2 hold ondósi föld. Vig edva M. u. 61

A debreczeni szó östertelen, akiknek d ófájuk van e adó, minél hamarabb tudassák azt a s 616-terülővel

Balmaz Ujváros, Hadház. Vamo pérczen es Hajdusoboszlóra tisztességes megbízható embert keres k. Könnyű pérzkereset biztosítva. Cím a kiadóban megüanato.

Kopirprés megvételre kerestetik a kiadóhivatalban.

Száz mázsa gazdasági cizélokra alkalmas krumpli eladó. Golya-utca 17.

Táncos, ki legalább 2 reál vagy gymnasiumi osztályt végzett felvétetik. Cím a kiadóban

Boreczet kitűnő, jó házilag készített eladó literenként. Cím a kiadóba

Két szobás lakást keres februar 1-ére fiatal háza-pár.

Aromás és zamatos pörkölt kávék kaphatók Felegyházy-nál villary üzemi kávé pörkölt a kirakatban Piacz és Miklós-utca sarkok

Két szépen butorozott egymásba nyitó nagy szoba 3 ágyal és megfelelő berendezéssel több hónapra egy ideiglenesen ide költöző család részére februar 1-én sürgősen kerestetik. A átalok a lap kiadóhivatalába, "Két szoba jeligére"

Két csinosan butorozot külön bejáratu utcazi szoba minden órán kiadó, Jókai utca 5. szám, közel a piacához.

Gouverirozás és lapos pliszérozás két óra alatt kész Osapó u. 63. szám.

Villamos világitást

legjobb anyaggal legjutányosabban rendez be

FOLDVÁRI L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és vállalat **Kossuth-u 1. Telefon 168.** Mindenféle villamos felszerelési cikkek, Csillárok, Izzólámpák nagybani raktára.

A K I

k ö h ö g é s t ő l

rekedtségtől, katarrhustól, elnyálkásodástól, göres és számar hurutól megakarja szabadítani, vegye az orvosilag kipróbált és ajánlott

KAISER-féle mell-caramellákat

a 3 fenyővel

5500 kö jegyzőileg igazolt bizonyítvány érrel.

Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 80 fill. Kapható Toth Béla, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Grósz Nagy Ferencz, Mauthner Alfréd gyógyszer-részeknél. Jóna és Jóna droguerében Úfehértón: Tron Gyula gyógyszerésznél, Püspökladányban: Harsányi Lajos gyógyszerésznél.

Sarkadi Gyula

tűzifa kereskedő.

A n. érdemi közönség szives tudomására hozza, hogy

tűzifaraktáramban,

mely **Postakert 5. szám** alatt van, mindenkor raktáron tartok a legjobb minőségű

száraz tűzifát,

megrendeléseket elfogadok, u. m.: cser, tölgy, bükk gyertyán és vargafára, ölenként mm. és vagon számra mindenkor a legolcsóbb árakban számítom

Gyors és pontos kiszolgálás! Megrendelések felvétetnek.

ROSENFELD LAJOS,

Arany János-utca 15.

kiegyszeresmind gondoskodik a pontos kiszolgálásról.

Nagy alkalmi vásár

bezárólag f. hó 31 ig

a kék csillag-nál.
Kész blonczok . . . 85 kr. feljebb
" barhet aljak . 1.30 . . .
" szövet . . . 2.20 . . .
" barnet alsó szok. 1.10 . . .
" bugy. 95 . . .

Azonkívül itt fel nem sorolt árak nagy választékban igen olcsó árban szerezhető be. Gyaszruhákat 6 óra alatt készítek. Mérték szerinti megendélést gyorsan és pontosan teljesítek. Szives pártfogását kérem a n. é. vevőközönségnek.

Tisztelettel
Ferenczy József.
Kossuth-utca 17. Simonffy ház

Fazekas Imre

Villamos-Világítás és Erőátviteli Vállalata az Egyesült Villamossági és Gépgyár R. T. képviselete.

Iroda Debreczen, Piacz-utca 77. sz. az udvarban.
Telefon sz. 567. Telefon sz. 567.
A modern electrotechnika minden e szakmába vágó munkáitával foglalkozik, — lakások, üzletek, kastélyok, gyárak, műhelyek és egyéb helyiségek Villanyvilágítási és Erőátviteli berendezéseit a legmegbízhatóbban, a legnagyobb szakszerűséggel és igen jutányos árban készíti. Tervezetek és költségvetés díjtalan.

Legdistosabb szepitoseker a

Fáy-féle Arcz-Crém

hatása osodás!
Szépit, fiatalít! Legkitűnőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arczbőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hozzá való "Fáy" szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban

1-2-3 koronás üvegle.
Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel és külföldi gyógyszer különlegességeknek pipere cikkeknek és hasonszeri gyógy szereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél
DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.
"Arany egyszaru" gyógyszerár.
Tele on sz. 496. Telefon sz. 496

Az őszi és téli idény

ujdonságai megérkeztek.

Divatos sima és mintás női ruha és egyes bluzokra való szövetek, gyapju delainok. Kis és nagy gyapju kendők, szines mosó szövetek és nyomott mintás barchetek, flanelek, nagy választék női-, férfi- és gyermek harisnyákban, téli tricó, alsó ruhákban. Gyász ruhákra fekete gyapju szövetek és mosó árak nagyválasztékban beszerezhetők olcsó szabot árak mellett

Nádudvary Lajos

divat-, vászon-, kézmű- és rövidárak raktárában
Piacz-utca 28. szám, a Nagy-tűzsdé mellett.